

Posudek bakalářské práce

Schopnosti dětí řešit úlohy na principu stromu třídění

Nina Košťálová, DiS.

Učitelství pro MŠ

Autorka zvolila téma, které spadá do předmatematické výchovy v mateřských školách, ale které je zároveň aktuální i z pohledu každodenního života. Problematika třídění dětmi tohoto věku není příliš rozpracovaná v odborné literatuře, proto je provedený drobný pedagogický výzkum cenným přínosem k jejímu řešení.

Autorka člení práci o rozsahu 35 stran textu na tři části – teoretickou, metodologickou a experimentální. V teoretické části nejprve stručně charakterizuje dítě předškolního věku a následně se zaměřuje na jeho kognitivní vývoj. Všimá si vnímání, řeči, představivosti, paměti a pozornosti, detailněji se zaměřuje na rozvoj myšlení. Vzhledem k tématu práce je analyzováno třídění jako metoda řešení. Autorka uvádí typy třídění, kroky, ve kterých probíhá, a zásady, které by měl učitel MŠ dodržovat při řešení úkolů na třídění dětmi.

Teoretická část je psána poměrně úsporně, ale má logickou strukturu, autorka pracuje s různými prameny a dokáže využít závěry různých autorů k tvorbě smysluplného textu.

Další část práce je věnována výzkumu, který autorka prováděla s předškolními dětmi. Jeho cílem bylo zjistit úroveň dovedností dětí v oblasti třídění při řešení situací různé obtížnosti. V metodologické části je cíl specifikován, stručně jsou uvedeny výzkumné metody, podmínky experimentu a jeho příprava. Autorka dále popisuje zadání šesti úkolů a kritéria hodnocení úspěšnosti dětí při jejich řešení. K dobré představě čtenáře o aktivitách přispívají barevné fotografie použitých pomůcek. Kladně hodnotím skutečnost, že úkoly i pomůcky nejsou převzaté, ale navrhla je sama autorka.

Vlastní experiment autorka realizovala v mateřské škole, ve které absolvovala pedagogickou praxi. Aktivity, kterými ověřovala dovednost dětí třídít objekty s užitím symetrického i nesymetrického stromu a popsat s využitím tohoto stromu třídy, do kterých objekt patří, byly provedeny v prostředí MŠ s deseti dětmi předškolního věku. Autorka pracovala s dětmi individuálně, v jeden den pracovalo dítě pouze s jedním stromem třídění. Uvedena je charakteristika mateřské školy, ve které experiment proběhl, i charakteristiky dětí ve výzkumném vzorku. Výsledky pro jednotlivé úkoly jsou zachyceny přehledně v tabulkách a vždy jsou doplněny slovním komentářem. Autorka sleduje, zda dítě provedlo úkol samostatně, s dopomocí, či zda ho ani s dopomocí nezvládlo. Analýza chyb svědčí o schopnosti autorky reflektovat činnost dětí, vedení dětí v průběhu řešení úkolů dokazuje její citlivý pedagogický přístup.

Závěr práce obsahuje přehled úspěšnosti dětí při řešení jednotlivých úkolů a doporučení pro práci s dětmi v mateřské škole, zaměřenou na rozvoj schopností a dovedností v této oblasti.

V práci se nevyskytují závažnější odborné ani metodické chyby. K následujícím připomínkám a otázkám by autorka měla zaujmout stanovisko při obhajobě své práce:

s. 13 – Jakým způsobem lze určit množinu (základní soubor)? Co znamená: „Určí se jeho charakteristická vlastnost tím, že se každý objekt pojmenuje, ...“?

- s. 14 – Autorka uvádí, že „Výsledkem jsou třídy, ve kterých je pouze jeden prvek a ten je zástupcem (reprezentantem) třídy.“ Dva prvky tam nemohou být?
- s. 21 - Co znamená, že je „úloha úspěšná“?
- s. 23 – Existovala nějaká kritéria pro výběr dětí do výzkumného vzorku, nebo to byly všechny předškolní děti v daných třídách?
- s. 29 – Žádné dítě neřeklo, že nosí plavky i v zimě do bazénu?
- s. 33 – Zvolila by autorka po zkušenostech pro úkol 3 jiná zvířata? Pokud ano, proč a jaká?

Práce je psána čtivou formou, text je přehledný a srozumitelný. Grafické podobě věnovala autorka značnou pozornost, vhodně jsou zařazeny obrázky, tabulky i závěrečný graf.

Celková stylistická úroveň práce je dobrá, ale autorce uniklo několik překlepů a jazykových chyb, např. s. 8 – se může jednat o vývojovou nemluvnost, ...která(ou) je již potřeba řešit, s. 16 – ... musí u zejména u dětí..., s. 17 – ... jsem získala podvědomí (povědomí) o těchto úlohách, s. 19 – (zvířata) ..., které(á) žijí u nás a na ty, které(á) pochází..., s. 29 – Býložravce také roztríd' na ty, které(kterí) jsou naše(naši) a které(kterí) z ciziny, s. 35 – nedokázaly, nesoustředily, neorientovaly (-i, ve skupině jsou uvedeni chlapani).

Předložená práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Lze konstatovat, že diplomantka umí pracovat s odbornou literaturou a uplatňovat tvořivě teoretické poznatky v praxi. Doporučuji práci uznat jako bakalářskou a navrhuji klasifikaci **v ý b o r n ě**.

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.
oponent

V Plzni dne 19. května 2019